

LİDYA SANATI

GÖRKEM,
ZENGİNLİK,
KÜLTÜREL ETKİNLİK

GEDİZ İLE KÜÇÜK MENDERES NEHİRLERİ ARASINDA KALAN
BÖLGENİN ADI.

LİDYA UYGARLIĞI MÖ 7. YÜZYILDA KURULMUŞTUR.

YAPILAN KAZILARDA SARDES (SARD/SALİHLİ)'TE LİDYALILARDAN
ÖNCE KALKOLİTİK ÇAĞ'DAN BERİ SÜREN BİR YERLEŞİMİN
BULUNDUĞU TESPİT EDİLMİŞTİR. LİDYA UYGARLIĞININ EN ÖNEMLİ
TARAFLARINDAN BİRİ PARAYI BULMUŞ VE KULLANIMA SOKMUŞ
OLMALARIDIR. LİDYA SON KRALLARI KROİSSOS (KREZÜS)
ZAMANINDA EN PARLAK DÖNEMİNİ YAŞAMIŞ, BAŞKENT
SARDES'İN KRAL YOLU ÜZERİNDE BULUNMASI DA BU DÖNEMİN
EN ZENGİN DEVLETİ OLMASINI SAĞLAMİŞTİR. ANADOLU SANAT
GELENEĞİNİ SÜRDÜREN LİDYALILAR, DAHA SONRA GELEN PERS
SANATINA, ÖZELLİKLE MİMARLIK ALANINDA YOL
GÖSTERMİŞLERDİR.

Mimari

Başkent Sardes'te taş ve mermer yapılar bulunmuştur.

Başkentte resmi daireler, saraylar, pazar yerleri, içinde sunak bulunan altın işleme atölyelerinin ortaya çıkarılmasıyla kentin güçlü ekonomisinin mimariye yansıdığı görülmektedir.

Bir veya iki odalı bitişik düzen Lidya evlerinde malzeme olarak taş, kerpiç, saz kullanılmıştır. Evlerin tabanlarında sıkıştırılmış kil vardır.

Ana tanrıça Kybele adına yapılmış tapınaklara Sardes'teki Kybele tapınağı bilinen en güzel örnek olarak kabul edilmektedir.

FILİZ

ÇETİNKAYA

DR. ÖĞR. ÜYESİ

ÜYESİ

KARAFERAKI

- Lidyalılar ölülerini Frigler gibi tümülüslerle gömmüşlerdir. Ancak Lidya mimarisinde taştan yapılmış ayrı bir mezar odası ve buraya ulaşılan yollar bulunmaktadır. Buralarda bulunan tümülüslerde oldukça zengin ölü hediyeleri bulunmaktadır.

DR. ÖGR. ÜYESİ
FILİZ ÇETİNKAYA KARAFAKI

► **Küçük Sanat Eserleri**

- Lidyalılar parayı icat etmiştir.
- İlk Çağ dünyasının en zengin ülkesidir. Çünkü başkent Sardes'ten geçen ırmağın alüvyonları içinde altın bulunmaktadır.
- Tarihin ilk parası altın ve gümüş karışımından elde edilen elektron denilen madenden basılmıştır. Bu paraların üzerlerinde hayvan kabartmaları yer almaktadır.

DR. ÖZÜR ÜYESİ
FILİZ ÇETİNKAYA KARAFAKI

- ▶ Heykel sanatı çok gelişmiştir. Lidya Tümölüslerindeki mermer heykellerde Doğu ve Batı kültürlerinin kaynaştığı görülmektedir.
- ▶ Batı Anadolu'da yuvarlak motifler yerlerini köşeli motiflere bırakmıştır.
- ▶ Geometrik dönem başlamıştır.

Seramikte oryantalizm ve siyah ve kırmızı figür uygulanmıştır.

DR. ÖĞR. ÜYESİ
FILİZ ÇETINKAYA KARAFAKI

► URARTU SANATI (MÖ 900-600)

- Urartu Devleti, Hazar Denizi, Malatya, Erzurum, Musul ve Halep arasındaki bölgede oturan Asya kökenli Huri kabileleri tarafından MÖ 9. yüzyılda Van Gölü ve çevresinde kurulmuştur.
- Urartuların başkenti Tuşpa (Van)'dır.
- Bu bölge içinde kalan Çavuştepe, Toprakkale (Van), Altıntepe (Erzurum), Giriktepe, Patnos (Ağrı), Kayalidere, Adilcevaz (Bitlis) Urartuların önemli yerleşim mekanlarıdır.
- Urartu Devleti MÖ 600'lü yıllarda Med saldırıları sonucunda yıkılmıştır.
- Urartular çivi yazısı ile bir çeşit resimli yazı (hiyeroglif) kullanmışlardır.

DR. ÖĞR. ÜYESİ
FILİZ ÇETİNKAYA KARAFAKI

- ▶ Apadana adı verilen sütunlu kabul salonları yapmışlardır.
- ▶ Çiçek, geometrik motifler kullanılmıştır.
- ▶ Kanatlı hayvanlar, sfenksler kullanılmıştır.
- ▶ Hayvanlar arasındaki mücadeleler kullanılmıştır.
- ▶ Mavi, kırmızı, beyaz, siyah renkler sıklıkla kullanılmıştır.
- ▶ Sarayları taş temel üstü kerpiç yapılmıştır.
- ▶ Mezarları eve benzemektedir. Anıtsal mimariye güzel örneklerdir.

FILİZ ÇETİNKAYA KARAFAKI
DR. ÖĞR. ÜYESİ

► *Küçük Sanat Eserleri*

- Urartular maden sanat eserlerini Yunanistan ve İtalya'ya ihraç etmekteydi.
- Özellikle kendine has heykelciklerle süslü tunç kazanlar ihraç edilmekteydi.
- Kemer,
- Miğfer,
- Kalkan,
- Koşum takımı,
- Okdanlıklar,
- Mühürler öne çıkan eserlerdir.

DR. ÖĞR. ÜYESİ
FILİZ ÇETİNKAYA KARAFAKI

- ▶ Urartular fildişi işlemeciliğine önem vermişlerdir. Mobilyalarında kullanmışlardır.
- ▶ Mühürlerde bitki motifleri kullanılmıştır.
- ▶ Eserler arasında baş ve kanatları kartal, gövdesi aslan biçimle grifonlar, insan yüzleri, geyik kabartmaları, aslan heykelcikleri sayılabilir.

DR. ÖÖR. ÜYESİ
FILİZ ÇETİNKAYA KARAFAKI